

Olmstead

Waa maxay Olmstead?

Olmstead v. L.C. waa kiis Maxkamadda Sare ee Maraykanka oo ku salaysan Ciwaanka II ee Sharciga Naafada Maraykanka (ADA) ee 1990. Olmstead, Maxkamadda Sare waxay xukuntay in dawladaha looga baahan yahay inay bixiyaan adeegyada dadka naafada ah goobta ugu isku dhafan ee ku habboon baahidooda. Olmstead waxay qusaysaa kuwa la hay'adeeyay, kuwa halista ugu jira in la hay'adeeyo, iyo dhawaanahan kuwa laga hortagayo inay si macno leh uga qaybqaataan bulshadooda sababtoo ah adeegyada ama dhaqanka gobolka.

Taariikhda Olmstead

Kiiskii Olmstead waxa ku lug lahaa laba dumar ah oo qaba baadhitaano caafimaad maskaxeed iyo nafo maskaxeed. Labada haweenba waxay waqti badan ku qaateen cisbitaalada caafimaadka dhimirka. Waxay rabeen inay helaan adeegyo iyo taageerooyin bulshada dhexdeeda ah iyo xirfadle daawaynta ayaa go'aamiyey inaysan u baahnayn inay joogaan isbitaalka. Maxkamadda sare waxay xukuntay in ay tahay takoorid in haweenka looga baahan yahay inay ku noolaadaan cisbitaalka caafimaadka dhimirka marka aysan u baahnayn inay ku noolaadaan goob noocaas ah.

Waa maxay sababta Kiiska Olmstead uu muhiim ugu yahay Nebraska?

ADA waxa ansixiyay Congress-ka laba geesoodka ah 1990 si looga hortago loogana takhaluso takoorka ka dhanka ah dadka naafada ah. ADA waxay ka mamnuucday gobolka ama dawladaha hoose ama wakaaladaha inay takooraan dadka naafonimadooda darteed. Olmstead, Maxkamadda Sare waxay ADA u fasirtay in kala soocida aan loo baahnayn ee dadka naafada ah ay tahay takoorid. Tani waa la balaariyay si loo dabaqo marka gobolku ku guuldareysto inuu bixiyo adeegyada bulshada ku saleysan ama uu ku guuldareysto inuu helo meeleyn dadka ku jira goobta aadka isku dhafan ee ku habboon rabitaanka iyo baahiyaha qofka.

Si loogu hoggaansamo ADA, Nebraska waa inay abuurtaa oo fulisaa qorshe wax ku ool ah si loogu caawiyo dadka naafada ah inay u noolaadaan oo ay u shaqeeyaan sidii xubno isku dhafan oo bulshada ah.

Farqiga U Dhaxeeya Kala Saarida madowga iyo cadanka iyo Isku Dhafka dadka madowga iyo cadanka

Marka dhinac ka mid ah noloshu qofka ay ka soocdo qofka inuu ka mid aheen xubnaha bulshada, waxay saamayn kartaa dhammaan qaybaha noloshu qofka. Tusaale ahaan, hal talaabo oo sare lagu soo galo guriga waxay abuuri kartaa inuu geli karin guriga qof ku socda kursiga curyaanka. Tani waxay la macno tahay in qofka u bixi karin bannaanka ama ka bixi karin gurigiisa, taas oo meesha ka saaraysa doorashadooda inay ka qaybqaataan waxqabadyada bulshada ku salaysan ee macnaha leh.

	Kala Saarida dadka madowga iyo cadanka ah	Isku Dhafka dadka madowga iyo cadanka ah
Guryaha	Dadka ku nool kaliya ama ugu horrayn dadka naafada ah, oo ay ku jiraan dadka hela maalgelinta gobolka si ay ugu noolaadaan xarumaha noloshu ee la caawiyey iyo xarumaha caafimaadka dhimirka.	Meelaha ay ku nool yihiin dadka naafada ah iyo kuwa aan lahayn.
Shaqooyinka	Waxaa ku jira aqoon-is-weydaarsiyo dadka da'da ah lagu xanaaneeyo iyo barnaamijyada daawaynta maalinta oo bixiya mushaharka ugu hooseeya iyo shaqaalaynta dadka naafada ah.	Waxay bixiyaan mushahar macqul ah waxayna ku salaysan tahay danaha qofka. Shaqooyinku waxay shaqaaleeysiyaan dadka naafada ah iyo kuwa aan naafada aheen
Gaadiidka	xaddidan oo habaysan. Safarrada waa in la qorsheeyaa waxaana laga yaabaa inay ku jiraan joogsiyo badan iyo dad safar kasta.	La heli karo, la isku halayn karo, hufan, oo ay heli karaan dadka naafada ah iyo kuwa aan lahayn
Waxbarasho	Helitaanka adeegyada waxbarashada qolalka ama dugsiyada leh ardayda naafada ah oo keliya.	Helitaanka adeegyo waxbarasho iyo taageerooyin kuwa isku fasalka ah sida ardayda aan naafada ahayn.
Astaamaha	Jadwal uu qof kale dejiyey, ma jiro cunto ama doorasho cunto, qarsoodi la'aan, xulasho la'aan cidda lala macaamilayo, iyo cidda qolka lala wadaagayo.	Waxaa ka mid ah xulashooyinka: qofku wuxuu go'aansadaa goorta, meesha, sida, iyo cidda uu wax la qabanayo, waxa uu cuno, meesha uu la nool yahay, iyo cidda uu la noolaanayo.

Macluumaadka Olmstead

- Xaashida Xaqiiqda ee Olmstead Federal <https://www.hhs.gov/sites/default/files/ocr/civilrights/resources/factsheets/ada.pdf>
- Ururka Xuquuqda Olmstead <https://www.olmsteadrights.org/about-olmstead/>
- Bogga Nebraska Olmstead <https://dhhs.ne.gov/Pages/Olmstead.aspx>

Haddii aad hayso su'aalo ku saabsan Olmstead, waxaad iimayl u soo diri kartaa DHHS.NEOlmstead@nebraska.gov.